

Lappeenrannan teknillinen yliopisto

School of Business

25.02.2009

MATKARAPORTTI

-MIBP syksy 2009

Jere Mukala
Olli Viianmaa
Erik Ruokanen
Mika Redsven

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Matkavalmistelut	3
3. Elämä Kuala Lumpurissa	6
3.1 Asuminen	6
3.2 Liikkuminen	6
3.3 Syöminen ja juominen	7
3.4 Viihde	7
3.5 Ostokset	8
4. Opiskelu	9
4.1 Consumer Behavior.....	9
4.2 Asian management	9
4.3 International Human Resources Management	10
4.4 Cross-Cultural Management.....	10
5. Matkustelu.....	11
5.1 Malesia.....	11
5.2 Laos	12
5.3 Thaimaa	12
5.4 Vietnam	13
5.5 Indonesia.....	14
5.6 Singapore.....	15

1. Johdanto

Tammikuun 2009 aikana saimme idean opiskeluvaihdosta Malesiassa. Vaihdon kohdekaupunki tulisi olemaan Kuala Lumpur ja vaihdossa suoritettavat opinnot johtamisen ja markkinoinnin kursseja. Kaikkien ryhmämme jäsenten opinnot olivat jo loppusuoralla ja koimme vaihdon olevan ainutkertainen mahdollisuus tutustua Aasian kulttuureihin. Osaltaan päätökseen lähteä vaihtoon vaikutti myös syksyn 2008 tapahtumat maailmantaloudessa. Vuosi 2009 tulisi olemaan epäsuotuisa ajankohta valmistua taantuman vallitessa ja yritysten ollessa säästökuurilla. Huonoon työllisyystilanteeseen valmistuminen ei kuulostanut mielissämme houkuttelevalta. Opiskeluvaihdon kurssit tarjoaisivat tietoa Aasialaisen liiketoiminnan erityispiirteistä ja näin ollen ainutlaatuisen lisän kauppatieteiden maisterin tutkintoihimme. Tässä vaiheessa opintomatka oli kuitenkin vielä kaukainen ajatus päissämme ja paljon olisi tehtävä ennen matkan toteutumista.

Opiskelumme ja kurssien aikataulu oli seuraavanlainen:

Orientaatiopäivä:	4.9
Consumer Behavior	7.9 – 18.9
Asian Management	21.9 – 27.7
<i>Hari Raja -loma</i>	<i>28.9 – 4.10</i>
International Human Resources Management	5.10 – 19.10
<i>Semester Break</i>	<i>17.10 – 25.10</i>
Cross-Cultural Management	26.10 – 6.11
Competitive Analysis	9.11 – 20.11
Management of SME's and Entrepreneurship	23.11 – 6.12

2. Matkavalmistelut

Opiskeluvaihdon järjestäjä oli Academy access niminen järjestö. Kyseinen järjestö on jo vuosien ajan järjestänyt The Malaysia international Business Program (MIBP) –vaihto-ohjelman, johon osallistuimme. Opetus oli tapahtuva Petaling Jaya nimisessä Kuala Lumpurin vieruskaupungissa, oppilaitoksessa nimeltä KDU-College. MIBP-ohjelmaan hakeminen onnistui helposti internet-sivustolta ladattavalla hakulomakkeella. MIBP-ohjelmaan oli helppo päästä, sillä siihen voivat hakea kaikki ylioppilaat tai sitä korkeammin koulutetut. Lähetettyämme hakulomakkeen saimme vahvistuksen hyväksytyksi tulemisesta muutamissa viikoissa. Ohjelman toisena pääsyvaatimuksena on lukukausimaksun suorittaminen täysimittaisena. Lukukausimaksun suuruus oli 2500 euroa, joka suoritettiin kahdessa osassa. Ensimmäinen osa oli 200 euroa, jonka oli tarkoitus toimia varausmaksuna ja viisumikustannusten kattajana. Lukukausimaksun loppuosa 2300 euroa suoritettiin elokuussa 2009 vain muutamia viikkoja ennen opetuksen alkua Malesiassa.

Ennen matkaa tulevat ulkomaan opinnot oli alustavasti hyväksyttävä oman pääaineen toimesta. Seurueemme edusti monia eri pääaineita, mutta onnistuimme kaikki saamaan oman pääaineemme hyväksynnän tuleville opinnoille. Opinnot tulisivat sijoitetuiksi tutkintoihimme vapaasti valittaviin opintoihin. MIBP-ohjelmassa olisi mahdollista suorittaa myös pienet sivuaine kokonaisuudet johtamisesta tai markkinoinnista, niin kuin lopulta eräs seurueemme jäsenistä teki.

Ennen Malesiaan saapumista opiskelijoiden oli toimitettava Academy access:lle viisumia varten tarvittavat dokumentit ja passikuvat. Tämä piti sisällään 5 värillistä passikuvaa ja täydellisen kopion hakijan passista. Malesian monimutkaisen byrokratian vuoksi halutut passikuvat eivät vastanneet normaaleja suomalaisia passikuvia, vaan niiden piti olla muutamia millijä suurempi kokoisia. Kuvia joutui myös ottamaan 2 sarjaa, sillä tavallisesti yksi sarja pitää sisällään 4 valokuvaa ja tarvittava määrä oli 5. Viisumia varten passista tarvittiin myös täydellinen kopio. Itse

viisumihakemukset toimitettiin Malesian viranomaisille kootusti vaihtojärjestön toimesta.

Vaihto-ohjelman järjestäjä ei tarjonnut meille majoitusta Malesiasta tai lentoja paikanpäälle, vaan ne tulisi hankkia kunkin itse. Päätimme seurueemme kesken hankkia asunnon Malesiasta jo etukäteen Suomesta käsin. Asunnonvälittäjän yhteystiedot saimme edellisellä lukukaudella samassa ohjelmassa opiskelleilta tuttaviltamme. Lopulta saimme varattua itsellemme asunnon Berjaya Times Squaren tiloista.

Lennot Malesiaan ovat yleisesti ottaen kallita, sillä monet suuret lentoyhtiöt eivät lennä Kuala Lumpuriin. Lisäksi lentojamme sääteli se, että päästäksemme opiskelijoina maahan, oli tulevan koulumme KDU-collegen edustajan oltava meitä vastassa lentoasemalla. Tämän vuoksi meillä oli valittavana 5 eri saapumispäivää ja lentojemme oli saavuttava Malesiaan virastoaikana. Päädyimme lopulta mahdollisimman edullisiin ja aikatauluihin sopiviin lentoihin, jotka kulkivat Lontoon ja Abu Dhabin kautta. Meno/paluu lentojen hinnaksi muodostui lopulta noin 900 euroa. Yksi seurueemme jäsenistä ei päässyt irroittautumaan kesätyöstään Suomessa vielä syyskuun alussa ja sen vuoksi saapui erillisjärjestelyin kuukauden muita myöhemmin.

Tiesimme jo etukäteen myös matkustavamme ympäri Aasiaa vaihto-ohjelman aikana. Monissa Aasian maissa hygienian taso on Suomeen verrattuna luokatonta ja monet kulkutaudit yleisiä. Sen vuoksi meidän tarvitsi jokaisen huolehtia itse tarvittavista rokotuksista. Onneksemme seurueemme jäsenillä oli hepatiitti A+B rokoitusta lukuunottamatta muut rokotukset jo etukäteen kunnossa. Hepatiittirokoituksen kustannukset jouduimme kuitenkin hoitamaan itse ja lopulta rokoituksen hinnaksi muodostui noin 120 €/henkilö.

Kotimaassa jokaisen oli vielä huolehdittava omista asuntoasioistaan ennen lähtöä. Perusopiskelijan budjetilla kahden asunnon pitäminen ei ollut valittavissa oleva vaihtoehto. Osa seurueemme jäsenistä päätti sen vuoksi vaihdon ajaksi luopua asunnoistaan Suomessa ja osa puolestaan päätti

hommata alivuokralaisen. Lopulta kaikki onnistuivat erilaisin järjestelyin hoitamaan asiansa tavalla, joka mahdollisti matkaan lähdön.

Suurin ongelma vaihtoon lähdön kannalta oli raha. Lukukausimaksu ja muut edellä mainitut kustannukset piti tavalla tai toisella kattaa, eikä rahaa tuntunut olevan kenelläkään tarpeeksi. Jokainen meistä joutui uhraamaan omat kesätöistä ja opintotuista säästetyt eurot, eikä sekään tuntunut riittävän kaikkien kustannusten kattamiseen. Koulumme Lappeenrannan teknillinen yliopisto tuki matkaamme 600:lla eurolla. Onneksemme yhteiskunnassamme toimii järjestöjä, joiden tarkoituksena on edistää suomalaista kulttuuriamme ja opiskelua ulkomailla. Saimme kuulla, että näiltä järjestöiltä ja yhdistyksiltä oli mahdollista anoa matka-apurahaa, joka mahdollistaisi vaihdon. Hakemusten ja tarvittavien liitteiden keräämisen ja lähettämisen voisi sanoa olevan täyttä työtä, mutta lopussa odotti korvaamaton palkinto. Ilman näitä avokätisiä järjestöjä emme olisi voineet toteuttaa kovasti himoitsemaamme vaihto-opiskelua Malesiassa. Tämän vuoksi haluamme syvästi kiittää seuraavia meitä tukeneita tahoja: Liikesivistysrahasto, Lappeenrannan kaupunki, Etelä-Karjalan kauppakamari, Viipurin taloudellinen korkeakouluseura, Teollisuuden- ja liikkeenharjottajain seura Pamaus sekä Karjalan Sivistysseura.

3. Elämä Kuala Lumpurissa

3.1 Asuminen

Times Square on suuri kaksitorninen hotelli jonka alakerrassa sijaitsee kymmenkerroksinen ostoskesku, joka on yksi Malesian suurimmista ja jossa on satoja liikkeitä. Hotellista sai vuokrattua asuntoja pidempiaikaista oleskelua varten. Asuntomme oli itätornissa 18. kerroksessa. Siinä oli 2 makuuhuonetta, 2 kylpyhuonetta, iso olohuone ja pieni keittiö. Asunto oli aika huonossa kunnossa, ottaen huomioon että se oli vasta noin kuusi vuotta vanha. Lattiat oli peitelty kokolattiamatoilla ja eteinen sekä keittiö kaakeleilla. Pienenä yllätyksenä tulivat torakat, joita ilmaantui heti jos jätti pöydille ruokaa tai muruja.

Asunnon vuokra oli 5000 RM kuukaudessa. Vesi ja sähkö eivät sisältyneet vuokraan ja niistä kertyi noin 500 RM:n lasku kuukaudessa. Lisäksi asunnosta täytyi antaa 2,5 kuukauden vuokra pantiksi, joka palautettiin asunnon takaisinluovutuksen yhteydessä. Maisemat eivät olleet parhaat mahdolliset, varsinkin kun toiselta puolelta olisi suoraan Petronas-torneille. Hankimme asuntoomme myös langattoman internet-yhteyden, joka osoittautui käteväksi silloin kun sattui toimimaan.

3.2 Liikkuminen

Kuala Lumpurissa pääsee helpoiten paikasta toiseen teksillä. (paikallinen taksi) Tämä on myös suhteellisen halpa tapa; matka hotellilta koululle maksoi noin 20 RM ja sinne pääsi noin 20 minuutissa. Hinnoissa oli todella paljon keskihajontaa ja yleensä muutaman minuutin tinkaamisella sai jo kohtuullisen hintaisen kyydin. Teksikuskit tosin olivat todelliseksi rasitteeksi jos satuit kulkemaan reppu selässä kaupungilla. Kaikki haluavat sinut kyytiin ja tarjoavat ”parasta” hintaa vain sinulle. Teksejä pystyi maksamaan myös kupongeilla, jota sai isoista ostoskeskuksista, mutta nämä olivat hieman kalliimpia.

Kuala Lumpurissa menee myös Monorail, joka on todella edullinen vaihtoehto. Niitä menee noin viiden minuutin välein ja se maksoi reilusta ringetistä kahteen, riippuen millä pysäkillä halusi jäädä pois.

3.3 Syöminen ja juominen

Kuala Lumpurista löytyy todella paljon hyviä ravintoloita. Hinnat ovat katukeittiöiden 5 ringetistä, hienoimpien paikkojen 80 ringettiin. Times Squarella ei ollut hirveästi ravintoloita, pl. yleiset ketjuravintolat McDonalds, Subway jne. Edullisin ruoka oli Chinatownissa ja kallein lähellä Petronas-torneja. Nyrkkisääntö oli, että paikallinen ruoka on halpaa. Länsimaisen ruoan hinta ainakin kaksinkertainen tähän nähden.

3.4 Viihde

Tekemistä Kuala Lumpurissa oli paljon. Jo Times Square pelkästään tarjosi paljon kaikkea. Keilaus, biljardi tai esimerkiksi elokuviin meno oli halpaa. Kuala Lumpurissa on vielä useita golfkenttiä, joiden green feet olivat naurettavan pieniä. Halvin kenttä oli Kelab Golf, joka sijaitsi noin 20 minuutin päässä Times Squarelta, Damansarasta. Green fee autoineen, caddyineen, mailoineen oli noin 180 ringettiä 18 reiältä.

Yöelämä kaupungissa oli vilkasta. Diskot olivat viikonloppuisin täynnä. Juotava baareissa oli lähes Suomen hinnoissa, samoin sisäänpääsymaksut. Useissa paikoissa pääsymaksu hoitui ostamalla porukalla pullo vodkaa tai viskiä. Käymisen arvoisia paikkoja keskustassa: Rum Jungle, Sangria Island ja KL Centro.

3.5 Ostokset

Times Squarella pystyi tekemään lähestulkoon kaikki ostokset. Täällä myytiin vaikka mitä, varsinkin vaatteita ja kenkiä. Suurin osa vaatteista oli piraatteja tai muuten vain huonolaatuisia. Jos rahapussi painaa liikaa, niin kannattaa suunnata Paviljoniin tai Petronas-tornien alakerrassa olevaan ostoskeskukseen. Niissä myydään aitoja ja/tai kalliita tuotteita. Halvimmat kaupat tekee kuitenkin Chinatownissa. Sieltä sai ostettua samoja vaatteita kuin Times Squarella huomattavasti halvemmalla. Lähtöhinnat olivat kuitenkin taivaissa ja siellä saikin varata aikaa tinkimiseen. Hyvä sääntö siellä shoppaillessa on se, että jos löytää jotain mistä pitää, pyrkii tinkimään niin alas kuin jaksaa ja sitten uhkaa kävellä pois. Tällä taktiikalla sai ostettua jopa pilkkahintaan tavaraa. Hieman turhauttavaa se kyllä on, mutta tinkaus on hieno taito ja on hienoa huomata kehittyneensä siinä.

4. Opiskelu

Malesiassa Academy Accessin yhteistyökoulu oli noin puolen tunnin ajomatkan päästä keskustasta, Petaling Jayassa sijaitseva KDU-College. Opiskelumme alkoi orientaatiopäivällä (4.9) , jonka tarkoituksena oli kertoa sekä KDU-Collegesta että myös kaikista käytännön ja arkipäivän asioista Kuala Lumpurissa. Vaikka koulussamme olikin opiskelijaa ympäri maailmaa oli MIBP ryhmästä tehty oma "luokka", joten opiskelimme siis noin 40 muun suomalaisen kanssa. Tästä johtuen tutustuminen muihin KDU-Collegen opiskelijoihin ja varsinkin paikallisiin sellaisiin jäi niukemman puoleiseksi.

MIBP kurssitarjontaan kuului syyskaudelle kuusi kurssia, joista sai valita haluamansa tai ottaa vaikka kaikki riippuen opiskelijasta ja hänen Suomen yliopistonsa käytännöistä. Jokainen kurssi oli laajuudeltaan 6 opintopisteen, 2-3 viikkoa kestävä intensiivikurssi. Lisäksi nyt oli myös mahdollista saada 3 opintopistettä englannin kielestä. Ryhmämme jäsenistä jokainen suoritti loistavasti yli 15 op, minkä KELA vaatii opintotuen myöntämiseksi, ja jotkut jopa vielä tätäkin enemmän.

4.1 Consumer Behavior

Opiskelumme alkoi syyskuun alussa Kreikkalaisen entisen keihäänheittäjän Professori George.P.Moschiksen luennoimalla consumer behavior- kurssilla. Esityksen ja pari tenttiä sisältänyt markkinoinnin kurssin parasta antia oli Georgen omat matkakertomukset ja kokemukset Aasian eri kulttuureista ja väestöryhmistä sekä niiden erilaisista tavoista tehdä ostopäätöksiä ja muita arkivalintoja.

4.2 Asian management

Toinen syyskuussa järjestetyistä kursseista oli Asian Management, jonka veti Malesian teknillisestä yliopistossa opettava ranskalais-amerikkalainen Francis Piron. Pironilla kuten myös Moschiksella oli tapana käsitellä aihetta

käytännönläheisesti mutta kiinnostavasti omilla kokemuksilla ja hauskoilla tarinoilla maustaen. Kurssilla käsiteltiin Aasialaisen kulttuurin ominaispiirteitä ja käytäntöjä sekä tutustuttiin Aasian filosofeihin ja heidän ajatuksiin, joita myös vertailtiin nykypäivään ja länsimaisiin malleihin johtamisesta.

4.3 International Human Resources Management

IHRM-kurssi oli ainoa käymistämme kursseista jota opetti Malesialainen professori. Professori Rosmini Omar oli lisäksi harras muslimi ja nainen joten hänen opetustyyhinsä erosi hieman muista. Kurssi käsitteli kansainvälistä johtamista ja henkilöstöhallintaa. Mielestämme opettavaisinta kurssissa olikin juuri itse professori ja hänen taustansa sekä niistä johtuvat erilaisuudet opetustavoissa ja -tyylissä. Kurssitehtävänä oli sekä ryhmätyö että essee ja tentti.

4.4 Cross-Cultural Management

Kurssin luennoi Argentiinasta lähtöisin oleva Martin Desmaras. Hänen vahva kulttuuriantropologian tuntemuksensa ja pitkä ura ympäri maailmaa toi todellista lisäarvoa kurssille joka aihepiirinsä vuoksi käsitteli hieman samoja aiheita kun Pironin vetämä johtamisen kurssi Asian Management. Desmarasin kurssilla pohdittiin kulttuurien välisiä eroja työelämässä ja eritoten Malesiassa. Monikulttuurisuutta ja kulttuurien välisiä konflikteja ja niistä selviämistä harjoiteltiin sekä esitelmän että ”kiinalaisen illallisen” muodossa. Kurssiin kuului myös yritysvierailu NokiaSiemensin toimistossa. Tentin lisäksi kurssiin kuului Desmarasin konsulttimainen mutta hyvin intensiivinen opetustapa ja haukanpistävä katse.

5. Matkustelu

Matkustelu Kuala Lumpurista on halpaa ja helppoa sillä suurin osa Air Asian lennoista lähtee sieltä. Ryhmämme jäsenet kävivät vaihdon aikana ja sen jälkeen seuraavissa paikoissa ja kerromme niistä nyt hieman.

5.1 Malesia

Malesiassa kävimme pääkaupungin lisäksi viidellä eri saarella. Niihin matkustaminen on helppoa, sillä niihin pääsee paikallisilla busseilla jotka ovat todella hyviä. Busseilla matkustaminen on myös suhteellisen halpaa joten niitä kannattaa käyttää.

Tioman on todella kaunis paratiisisaari jossa vietimme viikonlopun. Matka satamaan kestää bussilla noin viisi tuntia jonka jälkeen pitää matkustaa vielä lautalla saarelle. Saarella on monia toinen toistaan hienompia rantoja. Lisäksi saaren luonto on erityisen kaunis. Tiomanissa jäi harmittamaan vain se, ettei siellä tullut vietettyä enempää aikaa. Perhentian taas koostuu kahdesta pienestä saaresta. Myös nämä saaret ovat todella kauniita. Suoritimme sukelluskurssin Perhentianilla, jossa se on todella halpa ja jossa opetus oli tasokasta ja ammattimaista. Saaren vedenalainen elämä on kaunista ja täällä kannattaakin sukeltaa ja snorklata. Tioman ja Perhentian olivat ehkä kauneimmat saaret, jossa matkan aikana tuli käytyä.

Pangkor on noin neljän tunnin bussimatkan päässä Kuala Lumpurissa ja se on etenkin malesialaisten turistien suosiossa. Se ei vedä vertoja muille Malesian saarille, mutta on kuitenkin kaunis ja mukava paikka jossa kannattaa myös käydä. Langkawi on saariryppäs Pohjois-Malesian länsirannikolla. Siellä on mahdollisuus harrastaa monenlaista erilaista aktiviteettiä kuten vesihiihtoa tai ajella vesiskoottereilla. Tämä saari oli Malesian saarista kaikkein turistisoitunein. Näiden lisäksi kävimme myös Penangilla.

5.2 Laos

Laos on yksi maailman köyhimmistä maista ja monien reppureissaajien suosikki. Ilmapiiri maassa on todella rauhallinen ja kiireetön. Vaikka Laos onkin kehitysmaa, ei sinne menemistä kannata jännittää. Asuminen ja eläminen ovat todella halpaa ja matkustaminen on tehty turistille melko helpoksi. Vuoristoisesta maastosta ja huonoista teistä johtuen matkustaminen saattaa tosin olla todella hidasta mutta maisemat ovat yleensä erittäin kauniita.

Vientiane on Laosin hiljainen pääkaupunki ja muiden Aasian kaupunkien jälkeen sen kiireettömyys ja hiljaisuus tekevät vaikutuksen. Matkustimme bussilla Vientianesta Vang Vienin kautta Luang Prabangiin. Vang Vien on taas reppureissaajien keskittymä, joka on kuuluisa tubingistaan. Siinä lasketaan Mekong-jokea traktorin renkaan sisäkumilla. Joen varsi on täynnä baareja joihin kellujia yritetään houkutellessa. Tämä kokemus oli unohtumaton ja meininki joella oli aivan mahtava. Laosissa kannattaa ehdottomasti käydä ja mikäli mahdollista, kannattaa retkeen varata enemmänkin aikaa.

5.3 Thaimaa

Thaimaassa kävimme Chiang Main ja Bangkokin kaupungeissa sekä Koh Lipe, Koh Phi Phi, Koh Lanta, Koh Samet ja Koh Chang – saarilla. Olimme Thaimaassa marras-joulukuussa jolloin siellä on high-season. Hotellien hinnat olivat joka paikassa suunnilleen kaksinkertaiset ja paikat täynnä turisteja.

Chiang Main kaupunki sekä Koh Lanta, Koh Samet ja Koh Chang olivat hieman rauhallisempia. Sen sijaan Koh Lipellä ja etenkin Koh Phi Phillä oli meno koko ajan päällä ja turisteja oli todella paljon. Thaimaahan kannattaakin mennä sesongin ulkopuolella jos haluaa nauttia halvemmista hinnoista ja rauhallisemmista rannoista. Bangkok on vilisevä suurkaupunki joka ei ole rauhallinen koskaan. Siellä voi kuitenkin tehdä paljon halpoja ostoksia tai teettää itselleen vaikkapa puvun.

5.4 Vietnam

Vietnamiin matkustettaessa on hyvä muistaa, että sieltä pitää olla myös lennot pois, että pääsee maahan. Matkustimme Vietnamiin lentokoneella Phuketista. Lento maksoi noin 200 RM ja sieltä Kuala Lumpuriin, noin 150 RM. Yövyimme Ho Chi Minh Cityssä, joka on Vietnamin suurin kaupunki. Tämän huomasi jo lentokoneesta, näytti siltä että kaupunki vain jatkuu horisonttiin eikä lopu koskaan. Kaupungissa oli muistaakseni 13 eri aluetta, eli districtiä. Saavuimme Ho Chi Minh Cityyn ilman sen kummempia ennakkotutkimusta, eli olimme täysin tietämättömiä sinne saapuessa. Lentokentällä onneksi oli avuliaita virkamiehiä, jotka neuvoivat reppureissaajien ”alueelle” ja saimme samalla taksin sinne kymmenellä dollarilla. Tämä hinta oli tietenkin noin kaksinkertainen normaalitaksaan.

Saimme huoneen lupaavalta alueelta 20 dollarilla per yö. Hotelli oli pieneltä kujalta lähellä keskustaa. Lähdimme heti ensimmäisenä iltana tutkimaan keskustan elämää ja ensimmäisenä panimme merkille skoottereiden lukumäärän. Autoteillä ei juuri muita kulkuneuvoja liikunutkaan kuin skoottereita, skoottereita, sekä skoottereita. Itse kaupungista emme paljoa nähneet, koska lähdimme matkustamaan Cu Chi:n tunneleille sekä Vung Tao:lle, paikalliseen rantakohteeseen. Sen verran näimme, että kävellen siellä ei näe mitään. Siellä tarvitsee ehdottomasti skootterin, jos vain uskaltaa ajaa. Itse Ho Chi Minh Cityssä kävimme edellisten lisäksi sotamuseossa, joka oli erittäin mielenkiintoinen. Tosin räikeään propagandaan hieman menee hermo. Jälleenyhdistymispalatsi oli komean näköinen, emme tosin käyneet sisällä asti.

Cu Chi:n tunnelit olivat erittäin mielekiintoinen kohde. Sinne pääsi kätevästi paikallisilla busseilla noin 8000 Dongin hintaan. (26 000 Dongia = 1 e) Siellä oli järjestetty opastettu kierto sissitunneleissa, jotka ovat muodostuneet Vietnamin sodan tunnuskuvaiksi. Tunneleita oli pelkästään Cu Chi:n alueella noin 250 kilometrin verran. Täällä pääsi myös ampumaan Vietnamin sodan - aikaisilla aseilla, kovalla hinnalla tietenkin. Kuitenkin reissu oli vaivan ja rahan

arvoinen, samalla näki myös hieman maaseutua eli toisinsanottuna sitä oikeaa Vietnamia.

Vung Taosta ei löydy mitään positiivista sanottavaa. Kuvissa paikka näytti kivalta rantakohteelta, jonne pääsee nopeasti Ho Chi Minh Citystä. Vung Taolle meni jokiveneellä noin 1,5 tuntia. Jokiveneestä ei nähnyt juuri mitään maisemia ja kyyti oli muutenkin epämiellyttävä. Itse kohteessa ei ollut yhtään mitään nähtävää, yhtä pientä Jeesus-patsasta lukuunottamatta. Vung Taossa ei ollut turisteja, eli se oli mukavaa, mutta ei siellä ollut mitään muutakaan. Joitain negatiivisia puolia: Ravintoloita ei löytynyt kovin montaa, ja nekin olivat huonoja. Taksikuskit valehtelevat päin naamaa ja eivät suostu heittämään sinua sinne minne haluat mennä. Rannan vesi on likaista ja rannalla on paljon roskia. Vietnamissa olimme 4 päivää, joka ei riittänyt. Pelkästään Ho Chi Minh Cityn näkemiseen tarvitsee varata ainakin 1,5 viikkoa.

5.5 Indonesia

Indonesiassa kävimme Balin ja Sulawesin saarilla. Indonesiaan mennessä on hyvä tietää, että matkustajan on esitettävä paluulippu maahan tullessa. Sulawesi on suuri saari Indonesiassa Borneon itäpuolella. Menimme sinne koska olimme kuulleet mainittavan, että siellä on Aasian upeimmat sukellusmaisemat. Lensimme Manado nimiseen kaupunkiin saaren pohjoisosaan, josta jatkoimme veneellä Bunaken-saarelle. Saari sijaitsee luonnonsuojelualueella, eikä siellä ole muuta kuin sukelluspalveluja tarjoavia resortteja. Onpa saarella yksi suomalainenkin resortti. Sukelluskohteet ovat erittäin kauniita, korallit eläviä ja riutat täynnä vedenalaista elämää. Tänne kannattaakin ehdottomasti tulla, jos pitää sukeltamisesta. Muuten saarella ei ole paljoakaan tekemistä ja asuminen ja ruoka ovat selvästi kalliimpia verrattuna muuhun Indonesiaan.

Bali on saari Indonesiassa, joka on kuuluisa surffausrannoistaan ja juhlimiskulttuuristaan. Pääosa turisteista majoittuu Kuta Beachilla, josta löytyvät suosituimmat baarit ja yökerhot sekä hirveä määrä guesthouseja,

pesuloita, kauppoja, ravintoloita ja pääosin australialaisia matkailijoita ahtautuneena muutaman hehtaarin kokoisella alueella. Rannat soveltuvat aaltojensa takia loistavasti surffaamiseen. Mikäli haluaa nähdä Balista muutakin, kannattaa kierrellä saarta. Balilla on useita tulivuoria ja kaunis maaseutu, temppeleitä ja kaunista luontoa.

5.6 Singapore

Singaporeen pääsee Kuala Lumpurista joko lentäen tai bussilla. Bussilla matka kestää viidestä kymmeneen tuntia ja on hieman halvempaa kuin lentäminen. Singapore on kallis kaupunki jossa asuminen ja ruoka maksavat paljon. Tämän takia suosittelenkin lyhyttä, esim. viikonlopun pituista reissua kaupunkiin. Paikka on tunnettu siisteydestään ja kansalaistensa kontrolloimisesta, mutta paikan päällä tämä ”poliisivaltio” ei lunastanut odotuksia kummankaan suhteen. Kannattaa kuitenkin käydä, sillä muihin Aasian suurkaupunkeihin verrattuna kaupunki erottuu selvästi eurooppalaisuudellaan ja siisteydellään.